

Tazria | Hemelse energie in vrouwelijke handen

Waarom zou een vrouw onrein zijn na de geboorte van een zoon en zelfs tweemaal zo lang na de geboorte van een dochter? Het mysterie dat hierachter schuilgaat bevat een belangrijke boodschap: hoe groter de levenskracht, des te groter de leegte die kan ontstaan.

Er zijn drie sleutels die uitsluitend in G-ds handen berusten, sleutels die nooit aan een tussenpersoon of engel worden toevertrouwd. Het zijn de sleutel van de regen, de sleutel van het baren en de sleutel van het herleven der doden. (*Talmoed, Taanit 2a*). In deze verhandeling richten wij onze aandacht op de tweede sleutel: de geboorte van een kind.

Discriminatie

Onze parasha opent met de wet dat een vrouw, nadat zij een kind had gebaard, twee offers naar de Tempel bracht. Na het baren van **een jongen** was zij zeven dagen onrein waarna zij zich in een mikwe, een ritueel bad, onderdompelde. Daarna telde ze er nog eens 33 dagen bij. Gedurende deze periode mocht zij noch van de offers eten noch de Tempel betreden. Wanneer zij **een meisje** had gebaard, dan was de onderdompeling in het ritueel bad pas 14 dagen na de geboorte i.p.v. zeven dagen. Vervolgens telde zij nog eens 66 dagen (i.p.v. 33) om de Tempel weer te mogen betreden. Voor een jongen telde ze dus 7 plus 33 dagen, een totaal van 40 dagen en voor een meisje 14 plus 66 dagen, een totaal van 80 dagen.

Aan het einde van deze onreine periode, op de 41ste dag na de geboorte van een jongen of op de 81ste dag na de geboorte van een meisje, bracht de moeder twee soorten offers naar de Tempel. Een schaap als עולה (Ola), een opgaand offer en een jonge duif of tortelduif als חטאת (Chatat), een zonde-offer.

Nu moeten we ons afvragen, waarom zij twee offers moest brengen. Wat is de betekenis hiervan? Het lijkt vooral vreemd dat ze een חטאת (Chatat), een zondeoffer moest brengen. Welke zonde had zij begaan? Ze had na pijnlijke weeën en met zweet en tranen een kind gebaard. Ze heeft het eerste gebod dat in de Torah staat vervuld: 'Wees vruchtbaar en vermenigvuldigt uzelf!' Bereeshiet 1- 28.

Zou het baren van een kind dan een overtreding zijn? Natuurlijk niet, integendeel! Waarom wordt zij dan door het baren onrein? En vooral, wat betekent het als iemand onrein is? Ook begrijpen we niet waarom zij tweemaal zo lang onrein is na de geboorte van een meisje. Is hier sprake van discriminatie?

Waarom voor een jongetje 40 dagen en voor een meisje 80? Laten we niet zonder kennis van zaken aannemen dat de Joodse vrouw zomaar in een onrein hoekje geplaatst wordt. Niets is minder waar. Binnen het Jodendom wordt de vrouw juist geëerd en gerespecteerd. Wanneer de moeder Joods is, zijn haar kinderen dat automatisch ook. Is alleen de vader Joods, dan zijn de kinderen dat niet. Zij is diegene die bepaalt of haar kinderen het Jodendom erven of niet. Een Joodse man kan dat nooit. De Joodse vrouw staat in hoog aanzien en de vragen worden hierdoor alleen maar sterker: waarom wordt ze bij het baren überhaupt 'onrein' en waarom voor een meisje dubbel zo lang?

Mysterie

Alle wetten van reinheid en onreinheid behoren tot de categorie van חוקים (choekim), regels die wij niet begrijpen, net zoals kosher eten of het verbod om wol en linnen samen te dragen.

De logica van deze regels kunnen wij niet vatten. Wel kunnen wij proberen, gebaseerd op de Kabbalah en de chassidische leer, om deze onverklaarbare wetten op een spirituele manier te bekijken. Het klinkt ingewikkeld maar al gauw zullen wij samen dit mysterie oplossen. Want wat is nu de definitie van טומאה (toema) onreinheid en טהרה (tahara) reinheid?

Heeft onreinheid te maken met viezigheid, stank of besmettelijkheid? Absoluut niet! Toema en tahara zijn geen lichamelijke gesteldheden, maar verwijzen naar spirituele hoedanigheden.

Spirituele onreinheid is altijd gerelateerd aan de dood of met een afgeleide daarvan. Zo weten wij dat wanneer een priester een lijk aanraakt, of zich zelfs onder hetzelfde dak bevindt als een overledene, hij gedurende zeven dagen de Tempel niet mag betreden. Daarna moet hij nog een volledige reinigingsprocedure ondergaan. De hoogste vorm van onreinheid is die van een menselijk lichaam na het overlijden. Niet alleen een priester, maar ieder mens die een lijk aanraakt, wordt hierdoor onrein. Als onreinheid zo duidelijk samenhangt met de dood dan kunnen we daaruit afleiden dat reinheid gerelateerd is aan het leven.

Wat is leven? Natuurlijk weet iedereen wat leven betekent. Toch willen wij er ons iets meer in gaan verdiepen. We kunnen proberen te begrijpen dat leven op verschillende niveaus kan bestaan.

Een mens kan bestaan of hij kan werkelijk leven.

Hoe sterker een mens verbonden is met zijn levensbron hoe krachtiger hij leeft. Als een mens zich bewust is van zijn ware essentie, van zijn kosmische levenskracht, en hij het doel waar hij voor geschapen is helder voor ogen houdt, dan is hij diep verbonden met zijn eigen levensenergie. Daarentegen veroorzaakt elke disconnectie van zijn levensbron een vermindering van zijn energie. Net zoals bij de tuinslang, wanneer je deze aansluit maar er een kink in de kabel zit, dan kun je de kraan nog zo wijd opendraaien, toch zal het water alleen druppelsgewijs naar buiten komen. Dit is de definitie van onreinheid: een buis die verstopt is. Je relatie met je levensbron is versperd. De dood is het ultieme gebrek aan levensenergie en tevens de meest intense vorm van onreinheid.

Vacuüm

Wanneer de verbinding tussen de mens en de kern van zijn vitaliteit verzwakt of zelfs de synchronisatie niet optimaal is, dan spreken wij van een staat van onreinheid. Hij heeft zich dan losgekoppeld van zijn eigen essentie en realiteit, waardoor hij een leegte heeft doen ontstaan. Dit vacuüm is een ideale plek geworden om allerlei ongewilde krachten aan te trekken. En wanneer is deze leegte het grootst? Vlak na een intensief moment van reinheid en verbinding met de Allerhoogste.

Alles wat wij hier op aarde bewerkstelligen zijn slechts veranderingen en verbeteringen op al bestaande creaties. Wij ontwikkelen nieuwe producten aan de hand van reeds bestaande elementen. Nieuwe uitvindingen zijn ontdekkingen van al bestaande entiteiten of een nieuwe combinatie van verschillende existierende componenten. Een timmerman maakt van een boom een tafel en een schoenmaker maakt van de huid van een dier een laars. Een researcher observeert reeds bestaande processen of brengt nieuwe chemische reacties aan het licht.

Hemelse hoedanigheid

Echter, wanneer een vrouw zwanger is, dan is zij bezig om een nieuw mensje te maken dat nog nooit, in welke vorm dan ook, op aarde is geweest.

Het is een vaststaand gegeven dat geen twee mensen op aarde volledig identiek zijn, niet in uiterlijk, noch in karakter, intellect of gevoelens. Zelfs tweelingen zijn niet 100% hetzelfde.

Op het moment dat een baby wordt geboren, bevindt de vrouw zich in een staat van bijzondere nabijheid tot G-d. Een baby is immers bijna een G-ddelijke creatie. Hoe zeg je geboorte in het Hebreeuws? Leeda: לידה. Verdeel je dit woord in tweeën dan krijg je לידה (leyad Hashem), wat 'naast G-d' betekent.

Bij een geboorte is de moeder bezig om een kind te creëren. Dit is hét moment dat zij G-ddelijkheid op het hoogste niveau mag ervaren en meemaken. Op dat moment is de vrouw bijna geen mens meer. Ze wordt dan zo G-ddelijk als maar mogelijk is. Ze neemt een hemelse hoedanigheid aan. Ze is geen begrensd wezen meer, maar ze schept leven en creëert oneindigheid. Immers, het kind dat zij baart zal op zijn beurt kinderen krijgen, die weer nieuw leven voortbrengen, een keten die zich uitstrekt tot in het oneindige. Wat een energie! Wat een ervaring! Wat een onvoorstelbare kracht! Alles wat wij in deze wereld doen is begrensd, door tijd, door ruimte, behalve één daad die die grenzen doorbreekt: het krijgen van kinderen.

Wanneer overtreffen wij onze menselijkheid? Wanneer kunnen wij op G-d lijken? Enkel als wij ervoor kiezen om een partner te zijn in de schepping van een nieuw leven. Bij deze gebeurtenis zijn wij naadloos verbonden met de bron van het leven, reinheid op het hoogste niveau.

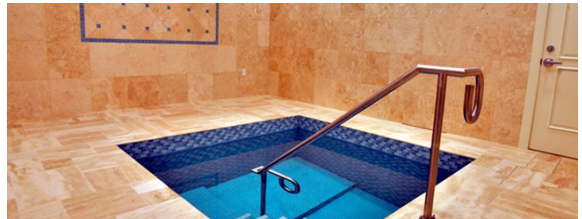
Onze medici proberen al tientallen jaren te onderzoeken en te analyseren waarom het plezier van geslachtsgemeenschap zo intens is. Verschillende theorieën zijn naar voren gekomen, maar een duidelijke verklaring ontbreekt nog steeds. In de chassidische leer is dit geheim al eeuwen geleden opgeschreven. Op het moment dat man en vrouw samen zijn, creëren zij mogelijkwerwijs een oneindig

schepsel. Zij gebruiken op dat moment een sleutel niet alleen naar een nieuw leven, maar zelfs naar oneindige vitaliteit.

Krachtig

Man en vrouw hebben zo'n krachtig potentieel dat deze energie in goede banen geleid moet worden om niet verkeerd terecht te komen. Vandaar de noodzaak voor de huwelijksinzegening en de onderdompeling van de vrouw na haar menstruatie in een *mikwe* (een speciale verzameling van natuurlijk regen of bronwater). Zo constateren wij dat de wereld tijdens de zondvloed volledig werd ondergedompeld in water. Veertig dagen en veertig nachten lang stroomde het neer. Het getal veertig is niet toevallig: het correspondeert precies met veertig se'a (= circa 40 x 10 liter), de minimale hoeveelheid water die vereist is voor een mikwe, het rituele bad dat de reinheid herstelt van wie zich daarin onderdompelt.

Wanneer deze geweldige en intense levensenergie tussen man en vrouw geen richting of begrenzing kent, kan zij afdalen tot de laagste en meest immorele vormen. Als je daarentegen deze kracht stuurt en kanaliseert, gelijk het licht dat via een laser uitgestraald wordt, dan krijg je de geconcentreerde energie daar waar je hem hebben wilt, in een liefdevolle relatie en mogelijk zelfs in een schattig kindje, een wonder in je armen, een toegangspas naar het oneindige. Dit kind is dan in reinheid geboren. Vader en moeder hebben zich beheerst om er uitsluitend voor elkaar te zijn.

Doordat zij zich aan de regels van reinheid gehouden hebben en de vrouw na haar menstruatie het mikwe heeft gebruikt, hebben zij G-d verwelkomd in hun relatie.

Een geboorte is de grootste openbaring van G-ddelijkheid. Het is een hemelse ervaring, een ultiem plezier dat een grote spirituele ervaring weergeeft.

Wanneer een vrouw zwanger is, vinden zeer intensieve veranderingen plaats in haar lichaam. Vanaf de bevruchting tot de bevalling heeft deze dame een dubbelleven in zich, een extra levenskracht.

Leegte

Maar nu komt de valstrik, namelijk het gevoel en de staat na de bevalling. De moeder, hoe blij ook, wordt geconfronteerd met een enorm gevoel van leegte. De weeën en toevoer van gigantische hoeveelheden adrenaline, die nodig waren om dit nieuwe leven naar buiten te brengen, zijn ineens gestopt. Het extra leventje is weg.

Ook hier vinden wij in de chassidische leer een verklaring op spiritueel niveau voor het fenomeen dat Postnatale Depressie heet. Voor sommige dames is het contrast tussen de extra levensenergie die zij bij zich droegen en het abrupte einde te veel om te verwerken. Natuurlijk spelen hormonen en vermoeidheid een rol. Maar er bestaan ook spirituele hormonen. De vrouw bevindt zich ineens in een leegte en ze heeft tijd nodig om een nieuw evenwicht te vinden.

Velen van ons maken gelijksoortige ervaringen mee. Men bereidt zich voor op een groot evenement, een bijzondere verjaardag, een bruiloft, een examen, een project of een speciale reis. Wekenlang ben je bezig en je bereikt uiteindelijk het ultieme moment. De volgende dag heb je nog wat opruimwerk, maar wat gebeurt er daarna? Je maakt een enorm dieptepunt mee en niet iedereen is altijd in staat om dit contrast te overbruggen. Een vrouw raakt een hemelse plek wanneer ze baart. Wanneer deze intense ervaring en alle bijbehorende emoties voorbij zijn, ontstaat er een gigantische leegte en een gebrek aan vitaliteit.

Opvullen met ongewilde zaken

Het Joodse volk maakte iets soortgelijks mee bij het ontvangen van de Torah op de berg Sinäi. Na die ongekende openbaring verviel men echter tot het aanbidden van het gouden kalf. Wat was hier gaande? Een overweldigende spirituele ervaring werd gevolgd door een diepe leegte. Ineens was Moshe verdwenen... en wat resteerde, was een leegte, een groot vacuüm.

Wanneer een krachtige hemelse ervaring eindigt, ontstaat er een gat dat al gauw met ongewilde zaken wordt opgevuld.

Onreinheid heeft niets met viezigheid te maken. Onreinheid is het gebrek aan leven, aan energie en aan levenskracht. Vandaar dat je 's ochtends, wanneer je wakker wordt, je je handen om en om met een speciale beker met water overgiet. In je slaap ga je als het ware een beetje dood. Je verliest controle over een deel van je lichaam en je bent eigenlijk een beetje weg. Onze geleerden vertellen ons dat slaap één zestigste van de dood is. Het is een milde vorm van onreinheid.

Hetzelfde proces vindt plaats wanneer een vrouw menstrueert. Haar lichaam heeft zich voorbereid op nieuw leven; zij had geovuleerd. In haar baarmoeder had zich bloed verzameld om een mogelijk embryo te voeden. Maar dat nieuwe leven is niet tot stand gekomen. Er is een leegte ontstaan en dát is de definitie van onreinheid. Het is het vacuüm dat ontstaat juist na een moment van verhoogde levenskracht.

Hoe wordt deze leegte hersteld? Hoe vullen wij haar op een positieve manier? Door middel van water, de bron van alle vitaliteit. Wanneer een vrouw zich onderdompelt in het mikwe, het rituele bad, verbindt zij zich opnieuw met de fysieke bron van leven, en daardoor automatisch ook met haar spirituele levensbron.

Verbinding herstellen

De onreinheid die een vrouw ervaart nadat ze gebaard heeft, is niet iets negatiefs; het is alleen maar dat ze dat extra leventje heeft moeten loslaten. 'Gebrek aan leven' is de Joodse definitie van onreinheid. Vandaar dat ze een גטת גטת Gatat-offer moest brengen. Natuurlijk had zij niet gezondigd, maar het woord גטת גטת Gatat - dat meestal als zonde vertaald wordt - betekent eigenlijk gebrek. Een zonde is namelijk een gebrek in je connectie met G-d. Een vrouw die gebaard heeft, heeft niets misdaan, integendeel. Wel heeft ze te maken met een plotseling *gebrek* aan levenskracht. Het Gatat-offer vertegenwoordigt het gebrek aan spiritualiteit en levenskracht die de moeder post partum heeft moeten ervaren.

Het andere offer, het zogenaamde Ola, wordt geheel verbrand en niet, zoals andere offers, gedeeltelijk gegeten. Dit vertegenwoordigt een complete overgave en het zichzelf wegcijferen ten aanzien van G-d. De verbinding tussen mens en G-d wordt daarmee hersteld.

Zo fluctueert een vrouw maandelijks tussen een enorm potentieel aan energie en dan weer het ontbreken van juist dat stukje vitaliteit. Haar lichaam gaat op en neer omdat dit precies is wat er op spiritueel niveau met haar gebeurt. Gelijk de maan die dan weer vol is en dan weer onzichtbaar. De cyclus van de vrouw is een maan(d)cyclus.

Nu wordt ook duidelijk waarom de moeder bij de geboorte van een meisje twee keer zo lang onrein is als bij een jongen. Een babymeisje draagt namelijk veel meer levenskracht bij zich dan een jongetje omdat zij in de toekomst ook zelf weer zal baren. Bij een pasgeboren dochter zijn reeds alle eicellen aanwezig die ooit in de toekomst zullen ovuleren. Wat een energie! Bij een meisje verliest de moeder nog meer levenskracht dan bij een jongen.

Vandaar dat de mogelijkheid en ruimte voor onreinheid dubbel zo groot is. Wanneer een baby tevoorschijn komt, verlaat hij of zij het reine vruchtwater en laat hij een vacuüm van levenskracht achter. Bij een meisje is de levenskracht groter en de leegte daarna dus ook. Hoe intenser het hoogtepunt hoe dieper de val die daarop volgt.

Het gebrek aan leven dat de moeder bij de geboorte van haar kind overkomt wordt door het Gatat-offer hersteld. En wat brengt zij? Een duif. Van alle soorten dieren zijn duiven één van de weinigen die trouw blijven aan hun partner, zeker in één seizoen en soms levenslang.

Trouw

Net zoals een duif trouw is, zo zijn man en vrouw trouw aan elkaar en is het Joodse volk trouw aan zijn Schepper. Gelijk deze nieuwe moeder haar verbinding met G-d weer nieuw leven inblaast met behulp van haar offers die haar connectie weer herstellen, zo ook gaan wij om met onze partners in het leven, op een trouwe en respectvolle manier.

Ook al ben jij je je verbinding met G-d even kwijt of is je spirituele hoedanigheid iets afgezwakt, juist na een moment van grote intensiteit, waardoor je daarna een leegte ervaart, wees gerustgesteld: er bestaan twee offers die jou weer verbinden en de oorspronkelijke situatie herstellen. Een Ola dat geheel verbrand wordt en jou volledig met G-d verbindt en een Gatat die het grote gat, het gebrek aan levenskracht, komt herstellen.

Een Jood blijft altijd verbonden met G-d. Zo zit hij organisch in elkaar. Dat is zijn staat. Daar hoeft hij niets voor te doen en daar kán hij zelfs niets aan veranderen. Niet altijd reflecteert hij deze connectie, gelijk de maan die altijd wel aanwezig is maar niet altijd het zonlicht weerkaatst. Zo ook is een Jood niet altijd in staat om het G-ddelijke licht dat in hem aanwezig is, uit te stralen. Maar als hij diep geraakt en geschud wordt, zoals in tijden van antisemitisme en oorlog, dan komt zijn ware essentie naar buiten. Hij voelt zich Joodser dan hij ooit van zichzelf had gedacht. Nu is het alleen nog zaak om dat

Joodse gevoel uit te drukken door Torah te leren, gebeden uit te spreken en geboden uit te voeren zoals Shabbat, kosher eten en tsedaka geven.

In het Hooglied, waarin de liefde tussen G-d en het Joodse volk beschreven wordt, staat (15-1):

הַגֵּר יִפְהַר רְעֵיתִי הַגֵּר יִפְהַר עֵינַיִךְ יוֹגִים

Kijk, jij bent mooi, mijn vriendin, kijk je bent mooi, jouw ogen zijn als die van duiven.

De Midrash legt uit:

Zoals de duif, die eenmaal haar partner kent, hem nooit verruilt, zo heeft ook het Joodse volk, sinds het G-d heeft erkend - Hem nooit voor een ander ingewisseld.

Herstel

Er zijn hoogtepunten geweest in de Joodse geschiedenis, tijdperken waarin het volk opbloeide, zoals in de dagen van koning Salomon. De dieptepunten zijn te talrijk om op te sommen; zij kunnen zowel collectief als individueel zijn. Wij kennen momenten van vreugde en vervulling, maar gaan helaas ook door tijden van moeite en duisternis. Soms voelt onze verbinding met Boven heerlijk warm en actueel. En op andere momenten... voelen we niets. Een leegte. Apathie in haar diepste vorm of zelfs boosheid jegens onze Schepper.

Ook al voelen wij leegtes in ons leven en worden wij met gebreken geconfronteerd, de duif vertelt ons dat wij van nature intrinsiek verbonden blijven. Ook al voelen wij een gebrek aan levenskracht en zijn wij al dan niet spiritueel depressief, er wordt ons altijd weer een mogelijkheid gegeven om onszelf te herenigen met G-d (het Ola-offer) en ons gebrek aan leven en enthousiasme te herstellen (het Gatat-offer).

Dit is de diepere betekenis van *Am Yisrael Chai*: het Joodse volk leeft. Omdat wij diep verbonden zijn met de Eeuwige, overstijgen wij tijd en ruimte en blijven wij, door alle generaties heen, bestaan.

Am Yisrael chai!

Bracha Heintz

Gebaseerd op een les van Rav YY Jacobson.

Opmaak Rianne Meijer, Sonja Tamam en Devorah Verwoerd.

Scan deze code om wekelijks per WhatsApp een artikel te ontvangen:

Help jij Chabad Utrecht mee om de continuïteit van dit soort artikelen te waarborgen? Door te sponsoren word je een actieve partner en steun je ook verdere activiteiten! Doneren kan hier op: <https://www.chabadutrecht.org/doneren/>

Beeld: chabad.org